

Wstęp

Studia Musicologica Calisiensia pomyślane zostały jako załączek serii wydawniczej, w której nie tylko kaliscy naukowcy będą mogli prezentować wyniki swoich badań prowadzonych w obrębie muzykologii historycznej i systematycznej. Niniejszy tom zawiera prace poświęcone problematyce muzyki fortepianowej, w różnorodnych jej aspektach, oraz historii budownictwa fortepianów – jest więc tematycznym tomem *Studiów*, któremu nadano podtytuł *W kręgu fortepianu i muzyki fortepianowej*. Jego autorami są pedagodzy związani z Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza lub wywodzący się z Kalisza pianiści i teoretycy muzyki, ponadto autorzy z innych ośrodków akademickich kraju (Szczecin) i zagranicy (Lund, Szwecja).

Wszystkie zamieszczone artykuły mają charakter bądź historyczny, bądź teoretyczny; w zbiorze znalazły się prace dotyczące m.in. obszaru historii kultury muzycznej Kalisza.

Anna Maria Piątkowska przedstawia uwagi i propozycje interpretacyjne związane z przygotowaniem do wykonania *Koncertu fortepianowego cis-moll* op. 30 Mikołaja Rimskiego-Korsakowa, kontynuując badania nad dość mało znaną twórczością fortepianową rosyjskiego kompozytora. Sama będąc pianistką, opiera się głównie na własnych obserwacjach i doświadczeniach.

Stosunkowo mało znany wycinek twórczości działającego niegdyś również w Kaliszu Henryka Melcera – jego miniatury fortepianowe – przedstawia i analizuje Katarzyna Piątkowska-Pinczewska.

Z kolei Bogusław Rottermund prezentuje rozważania i twórcze przemyślenia związane z pracą przygotowawczą do interpretacji artystycznej Chopinowskiego arcydzieła – *Ballady F-dur* op. 38.

W pierwszym swym artykule-komunikacie Krzysztof Rottermund przedstawia informacje o skomponowanym i wydanyim drukiem *Mazurku B-dur* na fortepian Tytusa Wojciechowskiego – jedynym jego utworze, o którego istnieniu wprawdzie wiadomo, bliżej jest on jednak nieznany. Autor identyfikuje kompozycję przyjaciele Chopina, znajdującą się w szerzej nieznanym zbiorze Oskara Kolberga, jednocześnie koryguje i uzupełnia lakoniczne wiadomości podawane w dotychczasowej

literaturze chopinologicznej. Utwór ten jest w niniejszej publikacji prezentowany również w postaci faksymile pierwodruku. W drugiej pracy autor przedstawia i analizuje *Moderne Suite* op. 79 Arnolda Ludwiga Mendelssohna, młodszego krewnego Feliksa Mendelssohna-Bartholdy'ego. Z kolei w szkicu historycznym tegoż autora przedstawiony został rozwój muzyki fortepianowej w regionie Śląska od czasów najdawniejszych do I połowy XX wieku.

Katarzyna Szcześniak zajęła się *Preludiami* op. 37 na fortepian Romana Statkowskiego. Ten syn ziemi kaliskiej (urodzony w Szczypiornie; obecnie osiedle w granicach Kalisza) nadal pozostaje mało znaną i niedocenianą postacią polskiej kultury muzycznej. Dobrze więc, że jego interesująca muzyka, podobnie jak utwory Henryka Melcera w artykule Katarzyny Piątkowskiej-Pinczewskiej, znalazła się w centrum uwagi autorki.

Trzy artykuły Beniamina Vogla dotyczą, jak zresztą większość prac tego wybitnego muzykologa instrumentologa, historii budownictwa instrumentów muzycznych, w tym wypadku fortepianów. Teksty te zostały wcześniej opublikowane w języku angielskim, obecnie zaś autor przedstawia ich polską wersję, uzupełnioną nową faktografią, związaną z odkryciem i przebadaniem dotychczas nieznanych bądź dotąd niewykorzystanych źródeł. Pierwszy z nich opisuje fortepiany, na których grywał w Warszawie młody Fryderyk Chopin, pozostałe zaś dotyczą budownictwa chordofonów klawiszowych w interesującym centrum kultury, jakim był dawny Gdańsk.

Prezentowane artykuły charakteryzuje różnorodne podejście ich autorów do dyskursu naukowego, ukazują również indywidualne założenia metodologiczne w podjętej problematyce badawczej. Redaktor naukowy wyraża nadzieję, że zapoczątkowane niniejszym tomem publikowanie wyników badań nie tylko pracowników Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza będzie w przyszłości kontynuowane, przyczyniając się do popularyzacji wiedzy o kulturze muzycznej regionu Wielkopolski (i nie tylko), wnosząc wkład do poszczególnych dyscyplin nauki o muzyce, jak również do podnoszenia znaczenia kaliskiego ośrodka myśli muzykologicznej.

Krzysztof Rottermund
Berlin, marzec 2019